

कलाः स्वरास्तेषां मात्राएकद्वित्रिलक्षणास्तेषां विभागज्ञान्परंगतान् अंतर्ज्ञानवतः क्रियां तत्प्रतिपादकं कल्पसूत्रं च विदंति तान् ॥ कार्यविशारदान् आवायोद्धारादिकृत्य विशेषज्ञान् ॥ ७ ॥ हेतूपचारकुशलान् ॥ केवलव्यवहारकाले युक्तिप्रयोगसमर्थान् ॥ हेतुकान् तार्किकान् ॥ छंदोगायत्र्यादिः वैदिकान् वैदिकपदादिलक्षणज्ञान् ॥ ८ ॥ चित्रज्ञानो मूत्रमुरजादिचित्रश्लोकनिबंधनचतुरान् ॥ दत्तज्ञान् धर्मशास्त्रमुखेन सदाचारज्ञान् ॥ सूत्राणि पदवाक्यादिसूत्राणि तज्ज्ञान् ॥ एतानिति ॥ एतेनाशेषविद्यास्थानं रामायण

कलामात्राविशेषज्ञान् ज्योतिषे च परंगतान् ॥ क्रियाकल्पविदश्चैव तथा कार्यविशारदान् ॥ ७ ॥ हेतूपचारकुशलान् हेतुकांश्च बहुश्रुतान् ॥ छंदोविदः पुराणज्ञान् वैदिकान् द्विजसत्तमान् ॥ ८ ॥ चित्रज्ञान् दत्तसूत्रज्ञान् गीतनृत्यविशारदान् ॥ एतान्सर्वान्समानीय गातारो समवेशयत् ॥ ९ ॥ तेषां संवदतां तत्र श्रोतृणां हर्षवर्धनं ॥ गेयं प्रचक्रतुस्तत्र तावुभौ मुनिदारकौ ॥ १० ॥ ततः प्रवृत्तं मधुरं गांधर्वमतिमानुषं ॥ न च तृप्तिं ययुः सर्वे श्रोतारो गेयसंपदा ॥ ११ ॥ दृष्ट्वा मुनिगणाः सर्वे पार्थिवाश्च महौजसः ॥ पिवंत इव च क्षुभिः पश्यंति स्म मुहुर्मुहुः ॥ १२ ॥ ऊचुः परस्परं चेदं सर्व एव समाहिताः ॥ उभौ राभस्य सदृशौ बिंबा द्विबमिवोद्धृतौ ॥ १३ ॥ जटिलौ यदि न स्यातां न वल्कलधरो यदि ॥ विशेषं नाधिगच्छामो गायतो राघवस्य च ॥ १४ ॥ एवं प्रभाषमाणेषु पौरजानपदेषु च ॥ प्रवृत्तमादितः पूर्वसर्गं नारददर्शितं ॥ १५ ॥ ततः प्रभृतिसर्गोऽथ यावद्विंशत्यगायतां ॥ ततो पराह स मये राघवः समभाषत ॥ १६ ॥ श्रुत्वा विंशतिसर्गं स्तान् भ्रातरं भ्रातृवत्सलः ॥ अष्टादशसहस्राणि सुवर्णस्य महात्मनोः ॥ १७ ॥ प्रयच्छ शीघ्रं काकुत्स्थ यदन्यदभिकांक्षितं ॥ ददौ स शीघ्रं काकुत्स्थो वाल्यो वै पृथ

कपृथक् ॥ १८ ॥ मितिदर्शितं ॥ समवेशयत् सर्वपरिषन्मध्यगानायेति शेषः ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ बिंबा द्वे बिंबा द्वे बिंबांतरमिवोद्धृतौ ॥ १३ ॥

जटिलौ वल्कलधरौ यदि न स्यातां तदाराघवस्य गायतोऽथ विशेषं नाधिगच्छाम इत्युचुः ॥ १४ ॥ तत्र गेये नारददर्शितं पूर्वसर्गमादितः प्रवृत्तं कृत्वा ततः प्रभृतियावद्विंशतिसर्गं नगायतां ॥ अनेन प्रत्यहं संक्षेपं रामायणमादितः कृत्वा यावद्रामायणसमाप्तिं विंशतिसर्गाणां गानमिति तीर्थः ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥